

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

عنوان:

تاثیر برنامه آشناسازی بیماران و عضو خانواده با محیط بخش بر درک آنها از

استرسورهای محیطی بخش مراقبتهای ویژه قلبی

نگارنده:

مهرنوش یوسفی

استاد راهنما:

خانم دکتر خاطره سیلانی

استاد مشاور:

خانم دکتر معصومه ذاکری مقدم

مشاور آمار:

دکتر حمید حقانی

۱۳۹۸

چکیده

تاثیر برنامه آشناسازی بیماران و عضو خانواده با محیط بخش بر درک آنها از استرسورهای محیطی بخش مراقبتهای ویژه قلبی

زمینه: بیماران قلبی در شرایط حاد، نیازمند بستری در بخش های مراقبت ویژه قلبی هستند. اگرچه بستری و مراقبت در بخش های پیشرفته مراقبت های ویژه موجب افزایش شانس بقا و بهبودی بیماران می شود، لیکن شواهدی وجود دارد که بسیاری از بیماران و خانواده های آنها در مواجهه با بخش های ویژه و استرسورهای محیطی خاص این بخش ها دچار درجاتی از تنش می شوند که در طول مدت بستری در بخش ویژه حتی بعد از ترخیص از این بخش موجب بروز مشکلات متعددی می شوند و تعدیل این مشکل مداخلات موثری می طلبد. لذا این مطالعه با هدف تعیین تاثیر برنامه آشناسازی با محیط بخش ویژه قلبی بر درک از استرس بیماران بستری در این بخش و خانواده هایشان طراحی و انجام شد.

روش کار: این پژوهش، یک مطالعه نیمه تجربی غیرتصادفی دو گروهی بود که بیماران و عضوی از خانواده آنها که واجد معیارهای ورود به مطالعه بودند با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس در گروه کنترل و مداخله مورد مطالعه قرار گرفتند. گروه کنترل ۴۵ بیمار و ۴۵ عضو خانواده بودند که در ۲۴ ساعت اول بستری در بخش ویژه پرسشنامه دموگرافیک و پرسشنامه استرسورهای محیطی بخش ویژه^۱ را پاسخ داده و بعد از گذشت ۷۲ ساعت و دریافت مراقبت های روتین، مجددا پرسشنامه را پاسخ دادند. یک هفته بعد از ترخیص آخرین بیمار از گروه کنترل، نمونه گیری گروه مداخله شروع شد. در گروه مداخله ۴۵ بیمار و ۴۵ عضو خانواده در ۲۴ ساعت اول بستری پرسشنامه دموگرافیک و استرسورهای محیطی بخش ویژه را پاسخ دادند، سپس برنامه آشناسازی با محیط بخش ویژه طی سه روز اول بستری، بصورت انفرادی برایشان اجرا شد. در روز سوم بستری مجددا پرسشنامه توسط واحدهای پژوهش گروه مداخله پاسخ داده شد. داده ها با استفاده از نسخه ی ۱۶ نرم افزار SPSS و با آزمون های کای دو و تی مستقل و زوجی تحلیل شد.

یافته ها: بر اساس یافته های پژوهش، بین دو گروه کنترل و مداخله از نظر مشخصات دموگرافیک و نمره درک از استرسورهای محیطی در بدو بستری اختلاف آماری معناداری وجود نداشت. لیکن مقایسه نمره ی درک از استرسورهای محیطی در پایان روز سوم بستری نشان داد میانگین نمره درک از استرسورهای محیطی بخش مراقبتهای ویژه قلبی در بیماران گروه مداخله و کنترل اختلاف آماری معنی داری داشته ($P < 0/001$) و در گروه مداخله کاهش معنی داری ایجاد شده است. همچنین مقایسه نمره ی درک از استرسورهای محیطی در عضو خانواده در دو گروه مداخله و کنترل در پایان روز سوم بستری موید وجود اختلاف آماری معنی دار بین دو گروه ($P < 0/001$) و کاهش نمره ی استرس در عضو خانواده گروه مداخله بود.

نتیجه گیری: بر اساس یافته ها، برنامه آشناسازی با محیط بخش ویژه قلبی سبب کاهش درک استرس در بیمار و عضو خانواده نسبت به محیط خاص این بخش ها می شود. بنابراین پیشنهاد می شود این برنامه به عنوان

^۱. Intensive Care Unit Environmental Stressors Scale (ICU-ESS)

قسمتی از فرایند پذیرش بیمار در بخش ویژه قلبی، خصوصا در اولین تجربه بستری در این بخش ها لحاظ گردد و از مزایای آن در کاهش استرس بیمار و خانواده و پیامدهای ناخواسته جسمی و روانی این تنش بهره برداری شود.

کلید واژه ها: بیمار – عضو خانواده – بخش مراقبتهای ویژه – استرسورهای محیطی

Abstract:

The effect of an orientation program on the patients' and family members' perception of environmental stressors of Coronary Care Unit

Background: Patients with acute cardiac problems need to be hospitalized in Coronary Care Unit (CCU). Although increasing the chance of patients' survival and recovery is an undeniable achievement of medical advances in CCU, there are evidence that suggests many patients and their families experience stress due to hospitalization in this unit and its specific environmental stressors. It finally causes serious problems during the period of hospitalization and even after discharge from this unit, so it requires effective interventions to moderate this stress. The present study was conducted with the aim of evaluating the effect of an orientation program in Cardiac Care Unit on perception of environmental stressors of CCU in hpatients and their families.

Methodology: This is a non-randomized, quasi-experimental, study in which patients and a member of their families who met the inclusion criteria were included in the control and intervention groups through convenience sampling. The control group consisted of 40 patients and 40 family members who completed demographic questionnaire and the ICU environmental stressors scale (ICU_ESS) in the first 24 hours of hospitalization and they recompleted the scale after 72 hours of receiving the routine care. One week after discharge of the last patient of the control group, sampling for intervention group was started. In the intervention group, the patient and family member completed the demographic questionnaire and ICU_ESS in the first 24 hours of the hospitalization. Then, the orientation program was implemented individually by the researcher after stabilizing patients' hemodynamic condition in the first day of hospitalization. On the third day of hospitalization, the scale was recompleted by the subjects. Data were analyzed by SPSS 16 software using Chi-square, independent T-test and paired t-test.

Results: Based on the results, regarding to the demographic characteristics and ICU_ESS scores, there was no significant difference between the control and intervention groups at the early phase of hospitalization. Independent t-test result showed that there was a significant difference between the patients' ICU-ESS mean scores between two groups at 72 hours after admission ($p < 0.001$) and the decrease in the mean scores in the intervention group was significant. Comparing the ICU-ESS score of family members also showed a statistically significant difference between two groups ($P < 0.001$) in favour of lower ICU-ESS in intervention group at the third day.

Conclusion: Based on the results, welcoming the patient and family member and introduction of high technical environment of CCUs can reduced the perceived stress in the patient and the family member due to hospitalization. Therefore, this program can be considered as a part of the patient's admission process in the CCU, especially at the first hospitalization to take advantages of its benefits in reducing the stress and its unwanted consequences in patient and family.

Keywords: Patient, Family member, Intensive Care Unit, Environmental stressors.